

Výjimečné domy

Nejslavnější, nejvyšší, nejstarší... Každý z 15 domů zařazených do výběru redakce DOMA DNES je něčím jedinečný. Stojí v různých koutech českých zemí a dost se od sebe navzájem liší. Některé o svůj primát možná brzy přijdou, většina však zřejmě zůstane nepřekonaná.

text Filip Grygera

foto Shutterstock, Profimedia.cz a ČTK

1

NEJSLAVNĚJŠÍ STAVBA SOUČASNOSTI

/CO Tančící dům /KDE Praha–Nové Město /POPIS Když turisté přijíždějí do Prahy, vedle Karlova mostu a Pražského hradu v průvodcích obvykle najdou také tento dům z let 1993–96 navržený architekty Frankem Gehrym a Vladem Miluničem. Dekonstruktivistická stavba z betonu a skla je inspirovaná tanečním párem Ginger a Freda ze slavného Felliniho filmu. Rozpohybované křivky nárožního domu na nábřeží řeky Vltavy jako by odrážely energii rušné křižovatky, které stavba dominuje.

2

NEJZNÁMĚJŠÍ SÍDLA MILIARDÁŘE

/CO Horské sídlo Zdeňka Bakaly /KDE Modrava, Šumava /POPIS Tato neobvyklá horská chata je jedním z nejdražších rodinných domů v Česku, stála podle různých odhadů 150 až 200 milionů korun. Betonový skelet rozestavěného vojenského objektu si nechal miliardář Zdeněk Bakala přebudovat architektem Radanem Hubičkou na rodinné sídlo. Finančník se zde přihlásil k trvalému bydlišti, ale pobývá i na jiných adresách. Dům je částečně zapuštěný do terénu, takže splývá s krajinou, do níž se otevírá jen jednou stranou.

3

Zdroj: Studijní a dokumentační centrum vily Tugendhat, Brno foto David Židlický

4

foto archiv Aleš Brotánek

3 NEJSLAVNĚJŠÍ VILA

/CO Vila Tugendhat /KDE Brno – Černá Pole /POPIS Rodinný dům z let 1929–30 navržený Ludwigem Miesem van der Rohe je považován za jednu z nejdůležitějších staveb moderní architektury. Mies se při návrhu inspiroval svým bruselským pavilonem, který je dnes symbolem evropské ceny za architekturu. Nedávno zrekonstruovaný interiér je volně propojený, s minimem příček. Prosklená jižní stěna se dá celá otevřít do zahrady. Bytu dominují stěny z luxusních materiálů, jako je kámen onyx a dřevo makasar.

4 DŮM S NEJBIZARNĚJŠÍ STŘECHOU

/CO Dům s deštníkem /KDE Zlatníky u Dolních Břežan, Středočeský kraj /POPIS Neobyklý rodinný dům navrhl architekt Aleš Brotánek, specialista na pasivní domy. Se střechou inspirovanou londýnskou O₂ arenou mu pomohl architekt Jan Dolejší. Deštník napnutý na ocelové oblouky je z polyesteru a PVC, bez problémů odolá rozmarům počasí. Pasivní dům je netypický i fasádou, na niž architekt použil textilní fólii. Dům s podobným deštníkem od architekta Petra Suska stojí v Michalovicích u Staré Boleslavi.

5

6

7

5 NEJVYŠŠÍ BYTOVÝ DŮM

/CO Dům Sluneční náměstí /KDE Praha 13 – Nové Butovice /POPIS Polyfunkční centrum postavené v letech 2003 až 2005, jehož podstatnou část tvoří byty, navrhli architekti z ateliéru Hlaváček & Partner. Dům s 21 patry a výškou 73,5 metru se stal dominantou sídliště Nové Butovice a jeho ústředního náměstí. Nejnížší část, do pátého patra, je určená obchodům a kancelářím, na ni navazuje 13 pater s menšími byty. Úplně nahoře jsou tři poschodí s kruhovým půdorysem obsahující velké luxusní byty. V podzemí jsou tři patra garáží, celkem pro 290 aut.

6 NEJUŽŠÍ DŮM

/CO Dům v Anežské ulici /KDE Praha – Staré Město /POPIS Z ulice vypadá spíš jako pouhý vjezd do dvora nebo nějaká přístavba, za níž se teprve skrývá budova. Je to však samostatný obytný dům, pravděpodobně nejúžší v Česku. Je úzký jen 2,25 metru a pochází z konce devatenáctého století. Dříve se ve staré pražské zástavbě nechávaly proluky jako ochrana proti šíření požárů. Postupně je však lidé zastavovali úzkými domy a toto je jeden z příkladů. Domek, postavený v roce 1883, zahrnil uličku spojující Anežskou ulici s Rásovkou. Traďuje se, že zde byl nevěstinec.

7 NEJSTARŠÍ ROUBENKA

/CO Chalupa U Žižků /KDE Lučice u Chudenic, Plzeňský kraj /POPIS Chalupa v Lučičích dokazuje, že dřevo může být velmi trvanlivým stavebním materiálem. Dlouho byla bez debat považována za nejstarší dochovanou roubenku, uvádí se rok stavby 1494. Průzkum stárí dřeva, který nedávno provedli památkáři, však toto prvenství znejistil. U trámů lučické chalupy analýza stanovila rok původu 1556. Ze stejného výzkumu vyšla jako ještě starší roubená světnice domu v Sakách u Slaného se stanoveným rokem původu 1498. Tam jsou však trámy omítnuté.

foto Michal Šula, MF DNES, Dan Materna, MF DNES, Martin Polívka, MF DNES

8

9

10

foto Dalibor Glíček, MF DNES, Radek Cihla, MF DNES

11

8

NEJSTARŠÍ ČESKÝ PANELÁK

/CO Panelový dům G 40 /KDE Zlín /POPIS Těžko věřit, že za touto barevnou zateplenou fasádou s neoklasicistními prvky se skrývají betonové panely. Zlín, později Gottwaldov, drží v bývalém Československu primát ve výzkumu panelové technologie. S experimenty začala ještě firma Baťa za druhé světové války, na sídlišti Podvesná vzniklo několik panelových rodinných domů. Dalším krokem byl první panelový bytový dům postavený v roce 1953. Je zvláštní směsicí odkazu na baťovskou architekturu a socialistického realismu. Označení G 40 znamená Gottwaldov a 40 bytů. Tento typ posloužil k výstavbě dvou zlínských sídlišť a stavbaři ho použili například také v Praze 4 – Krči na Zelené lišce.

9

NEJBAREVNĚJŠÍ PANELOVÝ BLOK

/CO Blok panelových domů /KDE Praha 8 – Troja /POPIS Možná, že když budete dlouho hledat, najdete i barevnější panelové domy. Dlouhý panelový blok mezi Ratibořskou a Mazurskou ulicí na pražském sídlišti Bohnice však určitě patří mezi ty nejpestřejší. Je zvláštní tím, že na podobě jeho fasády se podílel známý architekt Ladislav Lábus. Podobný dům je na stejném sídlišti mezi ulicemi Poznaňská a Lodžská.

10

NEJDELŠÍ PANELÁK

/CO Blok panelových domů /KDE Praha 8 – Bohnice /POPIS Zřejmě nejdelší český panelák měří 300 metrů, má 18 vchodů a 12 poschodí. Obsahuje celkem 612 bytů a nebytových prostor. Ve skutečnosti je to řada spojených domů tvořící jednotlivý blok.

11

NEJSOCIALISTIČTĚJŠÍ OBYTNÝ DŮM

/CO Kolektivní dům /KDE Zlín /POPIS Společné stravování v jídelně, výchova dětí i zábava. Tak si levicoví architekti ve 30. letech představovali ideální socialistické bydlení. Nápad původem ze Sovětského svazu pokoušel i Čechy. Výsledkem byly dva kolektivní domy postavené v roce 1950 v Litvínově a ve Zlíně. Ten zlínský je dílem architekta Jiřího Voženíka. Podobou navázal na tradice baťovské architektury. Byty dělily dřevěné příčky, které si mohli obyvatelé přesouvat. Byly zde jen malé kuchyňské koutky, předpokládalo se stravování v jídelně. V domě byly i klubovny a školka. Kolektivní stravování se však nikdy moc neujalo. Jidelna později sloužila jako vysokoškolská menza, dnes je zde galerie. Prototyp buňky kolektivního domu stojí ve Zlíně jako rodinný dům.

▼ INZERCE ▼

12

13

14

15

foto Ladislav Němec, MF DNES, Central Group, Dřevostavby Pardubice, Fine Line

12

NEJDRAŽŠÍ DŮM Z KATALOGU

/CO Progres 8-G /KDE Praha 4 – Kunratice /POPIS V nabídce společnosti Central Group, v projektu Rezidence Nad Skálou II. je k mání poslední volný rodinný dům za 21,2 milionu korun. Jeho projekt je typový, vychází z katalogu firmy. Těžko hledat dražší dům s projektem z katalogu. Má dispozici 6+1 s dvěma garážemi, je kvalitně zabezpečený s napojením na pult centralizované ochrany. Podlahy i okna jsou dřevěné, v koupelnách nadstandardní obklady. V ceně je pozemek o ploše 1 084 m², zámková dlažba před domem a plot s dálkově ovládanou branou.

13

NEJLEVNĚJŠÍ KATALOGOVÝ DŮM

/CO Litle /KDE katalogový projekt /POPIS Domů za cenu kolem milionu korun na českém trhu moc není. Jeden z nich nabízí společnost Dřevostavby Pardubice. Ceny vrchní stavby na klíč začínají na 999 000 korun za domek s dispozicí 2+1 a užitnou plochou 67 metrů čtverečních (bez DPH a dopravy). K ceně je však nutné připočítat základovou desku za 140 tisíc a projekt za 35 tisíc korun. Dům je rostoucí, dá se časem zvětšit přidáním dalších modulů na dispozici 3+1, případně 4+1.

14

NEJVĚTŠÍ DOMOV PRO SENIORY

/CO Senior Dům /KDE České Budějovice /POPIS Společnost Senior Resort se na jihu Čech pustila do stavby největšího komplexu pro důchodce v Česku. Celkem se zde počítalo s 360 ubytovacími místy v bytech s jedním či dvěma pokoji. Ubytování senioři, kterých je tu nyní přes 150, mají dlouhodobé pronájmy. V současnosti jsou kolem budovy finanční spory, dům však nadále zůstává největším tuzemským projektem pro seniory.

Poznámka: Redakční výběr z dostupných zdrojů, některé domy jsou jen příklady a lze najít i podobné ve stejné kategorii.

15

NEJVĚTŠÍ ČESKÝ PASIVNÍ DŮM

/CO Klášterní dvůr /KDE Rajhrad, Jihomoravský kraj /POPIS Projekt Klášterní dvůr se v Rajhradě nedaleko Brna staví už delší dobu. Druhou etapu se developer, firma Fine Line, rozhodl stavět v pasivním energetickém standardu. Pasivní domy se v tuzemsku zatím budovaly hlavně jako rodinné či řadové, s bytovými domy se teprve začíná. V Klášterním dvoře má být 103 pasivních bytů, což je o tři více než v pražském projektu Ecocity Malešice od firmy JRD – ten však tvoří více domů.

▼ INZERCE ▼